NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.410.025.03.2019

Wojciech Miedzianowski
Prezes
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Łodzi
ul. Dubois 118
93-465 Łódź

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/112 – Zapobieganie zagrożeniom ze strony składowisk pozakładowych z terenu województwa łódzkiego

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi
ul. Kilińskiego 210, 93-106 Łódź
T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90
llo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, ul. Dubois 118, 93-465 Łódź (dalej: Fundusz lub WFOŚiGW).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wojciech Miedzianowski, Prezes WFOŚiGW, od dnia 22 września 2017 r. (dalej: Prezes). Zestawienie osób pełniących funkcje Prezesa WFOŚiGW w okresie wcześniejszym stanowi załącznik do wystąpienia pokontrolnego. (akta kontroli str. 6-21,1878)
Zakres przedmiotowy kontroli	Finansowanie zadań w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami związanych ze składowiskami pozakładowymi po Zakładach Przemysłu Barwników „Boruta" w Zgierzu i po zakładach Włókien Sztucznych „Chemitex Wistom" w Tomaszowie Mazowieckim oraz innymi miejscami deponowania odpadów poprodukcyjnych po tych zakładach (wysypiskami).
Okres objęty kontrolą	Lata 2009-2019 z uwzględnieniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[1]
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Michał Maćkiewicz, doradca ekonomiczny, upoważnienia do kontroli nr LLO/212/2019 z 29 listopada 2019 r. i nr LLO/12/2020 z 31 stycznia 2020 r. (akta kontroli str. 1-4)

[1]Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm., dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna[2] kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w zakresie udzielenia w 2001 r. Spółce Gaz–Region pożyczki w kwocie 1,5 mln zł oraz umorzenia jej części. Ponadto Fundusz nierzetelnie realizował zadania dotyczące zabezpieczenia umowy pożyczki oraz windykacji należności.

UZASADNIENIE OCENY OGÓLNEJ

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi udzielił w 2001 r. Spółce Gaz–Region pożyczki w kwocie 1,5 mln zł bez analizy wniosku o jej udzielenie pod kątem oceny aktualnej i przewidywanej sytuacji finansowej i majątkowej wnioskodawcy. Było to wbrew wymogom określonym w § 8 i 12 obowiązujących w Funduszu *Zasad udzielania i umarzania pożyczek.* Do wniosku nie załączono też wymaganych ww. Zasadami dokumentów, tj. opinii banku prowadzącego rachunek bieżący, zgody terenowego organu administracji państwowej na realizację inwestycji i opinii organu właściwego ds. ochrony środowiska.

Fundusz naruszył także postanowienia § 3 *Zasad udzielania i umarzania pożyczek*, zgodnie z którymi środki WFOŚiGW mogą stanowić jedynie uzupełnienie środków własnych wnioskodawcy i nie więcej niż do wysokości 50% kosztów realizacji zadania, zaś odstąpienie od tej zasady możliwe jest jedynie w uzasadnionym przypadku. Kwota udzielonej pożyczki (1,5 mln zł) w obiektywny sposób przekraczała dopuszczalny próg dofinansowania ze środków Funduszu kosztów realizacji zadania określony w ww. uchwale (1,65 mln zł). Ani w uchwale Rady Nadzorczej Funduszu przyznającej pożyczkę, ani we wniosku o pożyczkę nie zamieszczono jakiejkolwiek wzmianki o odstąpieniu od reguły określonej w *Zasadach* oraz przyczynach odstąpienia.

Określony w umowie pożyczki efekt ekologiczny, którego uzyskanie miało stanowić warunek umorzenia połowy kwoty udzielonej pożyczki, Fundusz określił zbyt ogólnikowo (rekultywacja obszarów wysypisk, prowadzenie rekultywacji związanej z wykorzystaniem odpadów lub niezwiązanych z procesem rekultywacji oraz prawidłowe składowanie odpadów), co ograniczało możliwość dokonania oceny jego osiągnięcia. Potwierdziła to zamówiona w 2007 r. przez Fundusz opinia Instytutu Ochrony Środowiska.

Fundusz w ww. *Zasadach* kwestię umorzenia pożyczki uzależnił od przeznaczenia przez Pożyczkobiorcę środków finansowych pochodzących z umorzenia na inne realizowane – po dacie złożenia wniosku o umorzenie - zadanie z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej tj. np. na rekultywację składowiska, bez zakreślenia warunku wydatkowania całości środków pochodzących z umorzenia na ten cel, a także bez wskazania terminu, w którym winno nastąpić zakończenie procesu rekultywacji. W konsekwencji powyższego, spełnienie warunku wymaganego do umorzenia pożyczki nastąpiło w dacie, w której spółka przedstawiła dokumenty potwierdzające rozpoczęcie ponoszenia wydatków na zadania określone w uchwale Rady Nadzorczej Funduszu w sprawie umorzenia części pożyczki.

Działania Funduszu w zakresie zabezpieczenia umowy pożyczki i następnie windykacji należności prowadzone były nierzetelnie. Fundusz przy zawieraniu aneksu do umowy pożyczki, z uwagi na połączenie trzech spółek: Gaz–Region, Med–Serwis i Eko–Boruta, nie zażądał złożenia nowego pełnomocnictwa do rachunku bankowego, które upoważniałoby Fundusz do dysponowania zgromadzonymi środkami nowo powstałej spółki Eko–Boruta Sp. z o.o. W

[2]Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

konsekwencji posiadane przez Fundusz pełnomocnictwo Spółki Gaz–Region wygasło, gdyż jej rachunek został po połączeniu ww. spółek zamknięty.

Fundusz, pomimo wypowiedzenia umowy w 2011 r., z pozwem o zapłatę należności przeciwko Spółce Eko–Boruta wystąpił dopiero w 2014 r. Działania Funduszu w okresie pomiędzy wypowiedzeniem umowy pożyczki a skierowaniem do sądu pozwu o zapłatę, skupiały się na wystosowywaniu do pożyczkobiorcy wezwań przedstawienia dokumentów i ponownej oceny ewentualnych postępów w rekultywacji terenu.

Prowadząc od 2014 r. windykację należności Fundusz zaniechał dochodzenia z majątku członków zarządu Spółki długu w wysokości 1 571 437,35 zł, uznając je za ekonomicznie nieuzasadnione, bez uprzedniego zweryfikowania przesłanek zasadności takiego powództwa oraz sytuacji ekonomicznej członków zarządu lub likwidatorów Spółki Eko-Boruta, mogących ponosić odpowiedzialność za zobowiązania spółki na podstawie art. 299 § 1 k.s.h.

Fundusz w ramach prowadzonych działań windykacyjnych nie dokonał także weryfikacji, czy będące w użytkowaniu wieczystym spółki nieruchomości były obciążone prawami osób trzecich, a ponadto w ramach pierwszej egzekucji przeciwko dłużnikowi, w 2014 r. Fundusz nie wnioskował o wszczęcie egzekucji z nieruchomości spółki tj. trzech składowisk odpadów w Zgierzu, nie ustanowił również zabezpieczeń rzeczowych na nieruchomościach dłużnika (hipoteka przymusowa), pomimo, iż dysponował wiedzą o tym, że nieruchomości te wchodzą w skład majątku dłużnika.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Finansowanie zadań w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami związanych ze składowiskami pozakładowymi po Zakładach Przemysłu Barwników „Boruta" w Zgierzu i po zakładach Włókien Sztucznych „Chemitex Wistom" w Tomaszowie Mazowieckim oraz innymi miejscami deponowania odpadów poprodukcyjnych po tych zakładach (wysypiskami).

Opis stanu faktycznego

1.1. Wniosek o utworzenie spółki Gaz – Region sp. z o.o. został przedstawiony na posiedzeniu Zarządu Funduszu w dniu 17 maja 1999 r.[3] Zgodnie z przedstawionymi założeniami Fundusz miał wnieść do spółki wkład pieniężny wysokości 1 000 000 zł na pokrycie kapitału zakładowego. Wniosek ten został rozpatrzony[4] 26 maja 1999 r. i Rada Nadzorcza wyraziła zgodę na utworzenie spółki i wniesienie wkładów w ww. wysokości.

Na mocy aktu notarialnego Rep. A nr 1729/1999 z dnia 27 sierpnia 1999 r. została utworzona Spółka „Gaz –Region" sp. z o.o. w Łodzi. Spółka została wpisana do rejestru handlowego prowadzonego w Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia XX Wydział KRS pod numerem RHB nr 7433. Kapitał zakładowy Spółki wynosił 1.000.000 zł i dzielił się na tysiąc udziałów po 1.000 zł każdy.

[3]Protokół nr 34/99 z posiedzenia zarządu WFOŚiGW w Łodzi.
[4]Uchwała nr 30/IV/99 Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Łodzi.

Wszystkie udziały w spółce (100%) zostały objęte przez WFOŚiGW w Łodzi w zamian za wkład pieniężny w kwocie 1.000.000 zł.

Zgodnie z § 2 ust. 1 umowy spółki z dnia 27 sierpnia 1999 r.[5], przedmiotem działalności spółki było zaopatrzenie w gaz ziemny miejscowości województwa łódzkiego obejmujące wszelkie działania usługowe, inwestycyjne i produkcyjne związanego z przesyłem gazu.

Zarząd Funduszu na posiedzeniu w dniu 7 września 1999 r. zaakceptował skład zarządu i rady nadzorczej spółki.

(akta kontroli str. 362-700)

1.2. Fundusz w okresie 1999 – 2019 udzielił na zadania dotyczące rekultywacji składowisk oraz zakup wysypisk łącznie 36 pożyczek lub dotacji, w tym Gaz Region Sp. z o.o. (później Eko Boruta Sp. z o.o.).

Fundusz nie finansował żadnych zadań w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami, związanych ze składowiskami pozakładowymi po Zakładach Włókien Sztucznych „Chemitex Wistom" w Tomaszowie Mazowieckim oraz innymi miejscami deponowania odpadów poprodukcyjnych po tych zakładzie.

(akta kontroli str. 22-157, 1055-1100)

W Funduszu od 26 lutego 1999 r. funkcjonowały *Zasady udzielania i umarzania pożyczek*. W ww. Zasadach określono m.in. że:

- środki WFOŚiGW stanowią uzupełnienie środków własnych wnioskodawców, nie więcej niż do wysokości 50% kosztów realizacji zadania i tylko w wyjątkowo uzasadnionych przypadkach można odstąpić od ww. zasady (§ 3 Zasad);
- warunkiem udzielenia pożyczki jest posiadanie przez pożyczkobiorcę zdolności do jej spłaty w umownym terminie (§ 8 Zasad);
- do wniosku o udzielenie pożyczki winny był dołączone m.in. opinia banku prowadzącego rachunek bieżący o sytuacji finansowej wnioskodawcy, zgoda terenowego organu administracji państwowej na realizację inwestycji i opinia organu właściwego ds. ochrony środowiska (§ 11 ust. 2, 3 i 4);
- Fundusz dokonuje analizy wniosku i załączników polegających na określeniu w szczególności, czy aktualna i przewidywana sytuacja finansowa i majątkowa wnioskodawcy zapewnia spłatę pożyczki w proponowanych terminach oraz celowość wydatkowania środków Funduszu z punktu widzenia planowanych efektów ekonomicznych (§ 12).

Spółka w dniu 4 grudnia 2000 r. złożyła do Funduszu wniosek o udzielenie pożyczki na *„Zakup zespołu trzech wysypisk odpadów przemysłowych w Zgierzu oraz udziałów Spółki Eko – Boruta w Zgierzu wraz z wyodrębnieniem przedsiębiorstwa z obiektów ZPB Boruta"*.

Do wniosku o udzielenie pożyczki Spółka nie dołączyła opinii banku o sytuacji finansowej wnioskodawcy (lub dokumentów świadczących o sytuacji finansowej wnioskodawcy), zgody terenowego organu administracji państwowej na realizację inwestycji oraz opinii organu właściwego ds. ochrony środowiska[6].

Rada Nadzorcza na posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2000 r.[7] wyraziła zgodę na udzielenie przez Fundusz Spółce pożyczki w wysokości 1 500 000 zł z oprocentowaniem 2% w stosunku rocznym. W dniu 9 stycznia 2001 r. Fundusz zawarł ze spółką Gaz – Region sp. z o.o. umowę pożyczki o nr 1/OZ/P/2001 na *„Zakup zespołu trzech wysypisk odpadów przemysłowych w Zgierzu oraz zakup*

[5]Akt notarialny z 27 sierpnia 1999 r., repertorium A nr 1729/1999.
[6]§11 ust. 2 i 4 załącznika do uchwały RN Funduszu nr 5/I/99 z dnia 26 lutego 1999 r.
[7]Uchwała nr 79/XVI/2000 Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Łodzi.

udziałów Spółki Eko – Boruta w Zgierzu wraz z wyodrębnieniem przedsiębiorstwa z obiektów ZPB Boruta". Zadanie to obejmowało również modernizację i doposażenie Firmy."

Efektem ekologicznym zadania realizowanego w ramach umowy (§ 1 ust. 2 umowy) było: *prawidłowe składowanie odpadów przemysłowych, prowadzenie rekultywacji związanej z wykorzystaniem odpadów (popiołu, gruzu, humusu) oraz rekultywacja obszarów wysypisk*. Pożyczkobiorca zobowiązany był do przedstawienia Funduszowi dokumentów stwierdzających osiągnięcie planowanego efektu ekologicznego, potwierdzonych przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Łodzi w terminie do 15 grudnia 2002 r.[8].

Efektem rzeczowym zadania był zakup zespołu trzech wysypisk wraz z modernizacją i doposażeniem, którego koszt wynosił 1 650 000 zł – z terminem realizacji do dnia 31 stycznia 2002 r.

Fundusz na dzień przyznania Spółce pożyczki nie posiadał dokumentów świadczących o sytuacji ekonomicznej Spółki oraz potwierdzających dokonanie analizy wniosku i załączników pod kątem czy aktualna i przewidywana sytuacja finansowa i majątkowa wnioskodawcy zapewni spłatę pożyczki. Do wniosku nie dołączono również dokumentów uzasadniających poniesienie kosztów zakupu trzech wysypisk w wysokości 1 500 000 zł m.in. w postaci wyceny nieruchomości.

Fundusz po przyznaniu pożyczki otrzymał 28 lutego 2001 r. opinię[9] o której mowa w § 11 ust. 4 *Zasad udzielania i umarzania pożyczek*, dotyczącą zasadności rekultywacji składowisk odpadów przemysłowych gipsów i popiołów oraz składowiska „Za Burą".

W myśl § 5 ust. 6 umowy pożyczki, całkowita spłata otrzymanej kwoty pożyczki wraz z odsetkami miała nastąpić do dnia 30 kwietnia 2004 r. Termin spłaty pożyczki, na mocy aneksu z dnia 9 stycznia 2002 r. został zmieniony na dzień 15 grudnia 2002 r.

Jako zabezpieczenie spłaty pożyczki, w § 8 umowy ustanowiono:

- nieodwoływalne pełnomocnictwo bankowe do rachunku pożyczkobiorcy,
- weksle własne in blanco wraz z deklaracją wekslową.

Kwota pożyczki została przekazana na rachunek spółki w dniu 9 lutego 2001 r.
(akta kontroli str. 1029-1100, 1130-1136)

Spółka Gaz – Region posiadała 100% udziałów w spółce Eko – Boruta Sp. z o.o. w Zgierzu, będącej użytkownikiem wieczystym nieruchomości, na których zlokalizowano trzy wysypiska odpadów przemysłowych w Zgierzu i prowadzącej działalność polegającą na ich eksploatacji i rekultywacji.

Spółka Gaz - Region w dniu 16 lutego 2001 r. zawarła z Zakładami Przemysłu Barwników Boruta SA w likwidacji, umowę[10], w wyniku której nabyła od tej spółki 644 udziałów (49,96% udziałów) w spółce Eko – Boruta Sp. z o.o., za kwotę 64 400 zł.[11] Tego samego dnia spółka Gaz – Region złożyła oświadczenie o przystąpieniu do spółki Eko – Boruta sp. z o.o. i objęciu w tej spółce udziałów.

W dniu 16 lutego 2001 r ww. spółki zawarły jednocześnie umowę[12] zobowiązującą spółkę Zakłady Przemysłu Barwników do sprzedaży na rzecz spółki Gaz – Region udziałów w spółce Eko – Boruta Sp. z o.o. utworzonych w wyniku podwyższenia

[8] W § 5 ust. 3 umowy pożyczki.
[9] Pismo Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi Wydziału Ochrony Środowiska z dnia 20 lutego 2001 r., znak: OS.VI.6625-H/12/2001.
[10] Akt notarialny repertorium A nr 664/2001.
[11] Akt notarialny repertorium A nr 667/2001.
[12] Akt notarialny repertorium A nr 672/2001.

kapitału zakładowego tej spółki i objętych przez Zakłady Przemysłu Barwników w zamian za aport nieruchomości opisanych w § 2 aktu notarialnego. Uchwała o podwyższeniu kapitału zakładowego miała być podjęta w terminie do dnia 10 listopada 2001 r., zaś wykonanie aportu miało nastąpić w terminie do dnia 15 listopada 2001 r. Termin do zawarcia umowy zbycia udziałów określono do dnia 30 listopada 2001 r. W umowie zastrzeżono również, iż strony jako jedyni udziałowcy spółki Eko – Boruta, podejmą w terminie do dnia 30 marca 2001 r. uchwałę o przejęciu przez tę spółkę obowiązku rekultywacji wysypisk, gromadzenia środków na rekultywację i terminie jej rozpoczęcia.

Umowę przeniesienia prawa własności użytkowania wieczystego i naniesień budowlanych stanowiących odrębną nieruchomość, zawarto 31 października 2001 r.[13]. Zgodnie z § 2 umowy wykonanie aportu nastąpiło w związku z podwyższeniem kapitału zakładowego Spółki Eko – Boruta Sp. z o.o. Kapitał zakładowy spółki podwyższono poprzez wniesienie przez Zakłady Przemysłu Barwników Boruta S.A. w likwidacji wkładu niepieniężnego (aportu) w postaci prawa użytkowania wieczystego działek gruntu nr 273/1 do 273/38, 149/5 do 149/18 oraz 90/27 położonych w Zgierzu przy ul. Andrzeja Struga nr 30, Łukasińskiego nr 15 – 17 oraz Miroszewskiej nr 54 – 60 wraz z naniesieniami stanowiącymi czynne wysypisko odpadów przemysłowych, nieczynne wysypisko gipsów i popiołów oraz w odniesieniu do działki 90/27 – nieczynne wysypisko odpadów „za Bzurą" o łącznej wartości 1 500 100 zł.

Umowę zbycia pozostałej części udziałów spółki Zakłady Przemysłu Barwników Boruta SA w likwidacji w spółce Eko – Boruta sp. z o.o.[14] tj. 15.646 udziałów zawarto 19 grudnia 2001 r. Na mocy tej umowy spółka Gaz – Region nabyła wszystkie pozostałe udziały w spółce Eko – Boruta, tj. 15 646 udziałów za łączną cenę 1 435 600 zł.
Na posiedzeniu Zarządu w dniu 22 maja 2002 r. przedstawiono informacje o zamiarze zbycia spółki i przyjęcia trybu tej sprzedaży poprzez wybór oferenta w trybie negocjacji z zachowaniem konkurencji.
W 2002 r. przeprowadzono negocjacje z udziałem spółki MED – SERWIS sp. z o. o., w wyniku których ustalono cenę nabycia w wysokości 1 015 000 zł za 1000 szt. udziałów,
Fundusz zbył na rzecz Spółki MED SERWIS:
- 300 szt. udziałów za cenę 1.1015 zł każdy, łącznie za kwotę 304.500 zł (umowa z dnia 26 lipca 2002 r.);
-- 300 szt. udziałów za cenę 1.1015 zł każdy, łącznie za kwotę 304.500 zł (umowa z dnia 30 września 2002 r.);
-- 700 szt. udziałów za cenę 1.1015 zł każdy, łącznie za kwotę 406.000 zł (umowa z dnia 23 grudnia 2002 r.).

(akta kontroli str. 362-1028, 1101-1129)

1.3. Fundusz oraz spółka Gaz – Region sp. z o.o. w dniu 9 lipca 2002 r. zawarły aneks, którego przedmiotem było skrócenie terminu całkowitej spłaty kwoty pożyczki do dnia 15 grudnia 2002 r.

Spółka zgodnie z umową pożyczki dokonała spłaty 50% kwoty, tj. 750.000 złotych w trzech ratach: dwóch po 150 000 zł[15] i jednej w kwocie 450 000 zł[16]. Ponadto spółka na bieżąco spłacała odsetki. Łączna suma spłat z ww. tytułu wyniosła

[13] Akt notarialny repertorium A nr 5153/2001.
[14] Akt notarialny repertorium A nr 5592/2001.
[15] W terminie 31 stycznia 2002 r. i 30 kwietnia 2002 r.
[16] W terminie 31 lipca 2002 r.

42 164,36 zł. Spłaty następowały w miesięcznych ratach do 10-go dnia każdego miesiąca.

(akta kontroli str.1091-1093, 1130-1183)

W dniu 26 lipca 2002 r. Fundusz zawarł ze spółką aneks do umowy pożyczki, w którym spółka została zobowiązana do ustanowienia kolejnego zabezpieczenia spłaty udzielonej pożyczki, tj. *zastawu rejestrowego na udziałach „Gaz – Region" w Spółce „Eko – Boruta" (...) o łącznej wartości nominalnej 1 629 000 zł* w terminie do dnia 30 września 2002 r.

Na dzień zakończenia kontroli NIK, Fundusz nie przedstawił dokumentów potwierdzających ustanowienie opisanego wyżej zabezpieczenia. W archiwalnej dokumentacji Funduszu zachowała się opinia prawna z dnia 8 stycznia 2003 r., w której stwierdzono, że (...) zbędne jest żądanie ustanowienia i dostarczenia dowodu ustanowienia wcześniej zastawu rejestrowego – wygaśnięcie zobowiązania skutkuje, że zabezpieczenie staje się bezprzedmiotowe (...), a ponadto także uchwała Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników wyrażająca zgodę na zastawienie udziałów przez Zarząd Spółki oraz projekt umowy zastawu rejestrowego pomiędzy Funduszem a spółką z datą 26 lipca 2002 r.

(akta kontroli str. 158-168, 1013-1016, 1094-1095, 1195)

Spółka 30 lipca 2002 r. złożyła wniosek o umorzenie 50% kwoty pożyczki przeznaczonej na zakup zespołu trzech wysypisk odpadów przemysłowych w Zgierzu, oraz udziałów w Spółce Eko – Boruta, wskazując we wniosku, że został zrealizowany efekt ekologiczny określony w umowie z Funduszem. We wniosku opisane zostały prace prowadzone na zespole wysypisk, wniosek zawierał również zobowiązanie Spółki do przeznaczenia umorzonej kwoty 750 000 zł na jeden z dwóch kierunków alternatywnie planowanych działań firmy związanych z gospodarką odpadami.

Podstawą do potwierdzenia Funduszowi zrealizowania założonego w umowie efektu ekologicznego było załączone do wniosku o umorzenie pismo Łódzkiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Łodzi[17], w którym stwierdzono, że (...) *zadanie jest prawidłowo realizowane w zakresie osiągnięcia ustalonego efektu ekologicznego a bieżąca rekultywacja wysypiska popiołów i gipsu była prowadzona zgodnie z projektem (...).*

W notatce służbowej 6/JN/U/02 z 13 sierpnia 2002 r., Kierownik Zespołu Kontroli w Funduszu potwierdził wydatkowanie przez Spółkę środków na realizację zadania zgodnie z harmonogramem, rozliczył udział własny Pożyczkobiorcy oraz potwierdził terminową spłatę rat pożyczki.

W dniu 10 września 2002 r. Rada Nadzorcza Funduszu zatwierdziła umorzenie pożyczki uchwałą nr 115/X/2002. Warunkami umorzenia, wynikającym z jej zapisów było:

a) przeznaczenie całości umorzonej kwoty pożyczki na rekultywację obecnie eksploatowanego wysypiska przy ulicy Miroszewskiej,
b) złożenie w WFOŚiGW w Łodzi faktur potwierdzających uruchomienie środków z umorzenia na ww. cel nie później niż w terminie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie uchwały RN Funduszu, tj. do dnia 31 marca 2004 r.

15 grudnia 2003 r. Eko – Boruta Sp. z o.o. oraz Gaz – Region Sp. z o.o. zawarły umowę, której przedmiotem było wykonanie przez Eko – Borutę Sp. z o. o. rekultywacji kwatery nr 1 składowiska odpadów poprodukcyjnych w tym

[17]Pismo Dyrektora Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 7 sierpnia 2002 r. znak: I-6739/12/2002/3691.

niebezpiecznych w Zgierzu położonych przy ul. Miroszewskiej. Szczegóły techniczne określono w projekcie rekultywacji z czerwca 2000 r. z terminem wykonania do 30 stycznia 2010 r.

Spółka pismem z dnia 17 marca 2004 r. złożyła faktury na łączną kwotę 28 310 zł., potwierdzające uruchomienie środków na cel wynikający z uchwały Rady Nadzorczej Funduszu i fakt rozpoczęcia rekultywacji[18].

(akta kontroli str. 1055-1098, 1184-1212)

1.4. Fundusz w okresie 2001 – 2019 r. przeprowadził 12 kontroli spółki, tj.: w 2002 r. –jedną[19], 2004 -dwie, 2006 r. – trzy, 2007 r. – dwie, 2008 r. – dwie, w 2010 r. – jedną oraz w 2013 r. – jedną.

W wyniku ww. kontroli ustalono, iż do roku 2007 spółka realizowała wydatkowanie środków z umorzenia 50% udzielonej pożyczki, na dowód czego przedstawiała m.in. korespondencję i dokumentację związaną z zamykaniem kwatery I składowiska (m.in. decyzje Wojewody Łódzkiego i wnioski Spółki o ich zmianę) oraz dokumentację związana z ubieganiem się przez spółkę o pozwolenie na budowę kwatery nr II (m.in. dokumentacja związana z uzyskaniem przez spółkę pozwolenia na budowę kwatery i zaskarżeniem decyzji w tym przedmiocie przez Miasto Zgierz).

W związku z dokonanymi przekształceniami spółek Gaz – Region, Eko – Boruta oraz Med. – Serwis, w wyniku których doszło do ich połączenia w dniu 5 czerwca 2006 r.[20] oraz do zmiany firmy spółki przejmującej z Gaz – Region na Eko – Boruta, spółka Eko – Boruta (wcześniej Gaz – Region) oraz Fundusz zawarły 26 marca 2007 r. aneks do umowy pożyczki na mocy którego zaktualizowano w umowie dane pożyczkobiorcy zgodne z jego aktualną firmą.

(akta kontroli str. 1099-1100, 1213-1451)

W dniu 18 maja 2007 r. Fundusz zlecił wydanie opinii przez Instytut Ochrony Środowiska[21] w sprawie *umorzenia przez WFOŚiGW spółce Gaz – Region Sp. z o.o. pożyczki 1/OZ/P/2001*. W przygotowanej opinii IOŚ z dnia 30 maja 2007 r. stwierdzono m.in., że zapisy we wniosku o pożyczkę dotyczące osiągnięcia planowanego efektu ekologicznego są bezsprzecznie wadliwe. Zdaniem opiniodawcy, głównym elementem wadliwości zapisów było błędne uznanie składowania odpadów za rekultywację terenu, gdyż deponowanie odpadów na składowisku urządzonym do tego celu nie jest rekultywacyjnym zapełnianiem jego niecki. Ponadto nie istniało w tym czasie w przepisach prawa polskiego pojęcie *„rekultywacji bieżącej"*.
Jak podkreślono w opinii; *„Trzeci punkt efektu ekologicznego, tj. rekultywacja obszarów wysypisk jest ogólnikiem bez znaczenia (...). Prawidłowe składowanie odpadów nie stanowi technicznej rekultywacji gruntu, ale tworzy warunki do jej wykonania po zamknięciu składowiska. Rekultywacja składowiska nie mogła więc być wykonana do końca roku 2002."*

(akta kontroli str. 1065-1090, 1570-1579)

W latach 2006 – 2010, spółka bądź uchylała się od obowiązku przekazywania na wezwania Funduszu, m.in. kolejnych faktur świadczących o prowadzonej rekultywacji, bilansów spółki za poszczególne lata a także harmonogramów

---

[18]Faktura nr 212/2003 z dnia 29 grudnia 2003 r. na kwotę 3 210 zł za mapę geodezyjną do celów projektowych; Faktura nr 1/2004 z dnia 12 lutego 2004 r. na kwotę 24 400 zł za projekt rekultywacji kwatery nr 1 na składowisku odpadów poprodukcyjnych (...) w Zgierzu przy ul. Miroszewskiej; Faktura nr 87 z dnia 12 marca 2004 r. na kwotę 700 zł za sprzedaż ziemi i prace sprzętowe.

[19]Notatka służbowa nr 6/JN/U//02 z dnia 13 sierpnia 2002 r. z weryfikacji sprawdzającej wykonanie postanowień umowy pożyczki i wnioskującej o umorzenie 50% jej wartości.

[20]Postanowienie Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział KRS o dokonanym przekształceniu spółki na podstawie aktu notarialnego z 5 czerwca 2006 r.

[21]Dalej: IOŚ.

prowadzonych działań rekultywacyjnych, bądź też przekazywała te dokumenty Funduszowi z opóźnieniem. Ponadto na wezwania Funduszu opóźniała się z przekazaniem lub przekazywała nieprawidłowo przygotowane harmonogramy prowadzonych działań rekultywacyjnych. Zgodnie z treścią wniosku zawieszonego w obowiązkach z-cy Prezesa Funduszu[22] z 17 kwietnia 2007 r., stanowiło to podstawę do rekomendacji dla Zarządu Funduszu do wypowiedzenia warunków umowy pożyczki.

(akta kontroli str.1412-1569)

Problematyka postępowania wobec spółki oraz wyegzekwowania od spółki obowiązku rozliczenia się z kwoty pożyczki objętej umorzeniem była omawiania w roku 2007 na posiedzeniach zarządu Funduszu[23]. Na posiedzeniach poruszano m.in.: kwestię rozwiązania umowy pożyczki, o którą wnioskował zawieszony w obowiązkach z-ca Prezesa Funduszu, kontrowersje związane z osiągnięciem zakładanego w umowie pożyczki efektu ekologicznego oraz zleconej opinii Instytutowi Ochrony Środowiska, terminowe przedstawianie przez spółkę niezbędnych dokumentów i wyjaśnień. Powyższe w konsekwencji doprowadziło do wezwania prezesa spółki na posiedzenie zarządu w dniu 11 lipca 2007 r., na którym zobowiązano go do przedstawienia harmonogramu rzeczowo – finansowego rekultywacji. Na posiedzenie zarządu 19 lipca zaproszono przedstawicieli Miasta i Starostwa Zgierza oraz Wydziału Środowiska i Rolnictwa Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, celem omówienia realnego zagrożenia dla środowiska wynikającego z nierekultywowania dwóch składowisk odpadów niebezpiecznych przy ul. Miroszewskiej oraz wysypiska „za Bzurą". Ostatecznie na posiedzeniu zarządu 13 września 2007 r. uzależniono kwestie wypowiedzenia umowy pożyczki od wyników kontroli przez Fundusz inwestycji w terenie[24].

(akta kontroli str. 354-361, 1266-1267, 1580-1685)

Prezesa Funduszu wyjaśnił że, „(...) *pracownikom WFOŚiGW w Łodzi nie udało się dotrzeć do dokumentów, z których wynikałoby, jakie działania nadzorczo – kontrolne podejmowane były pomiędzy czerwcem 2008 r. a majem 2010 r. w zakresie wyegzekwowania od spółki rozliczenia umorzonej pożyczki i wykonania prac rekultywacyjnych. W tym okresie toczyło się postępowanie związane z udzieleniem pożyczki spółce Gaz – Region (Eko – Boruta), jak również z udzieleniem przedmiotowego umorzenia. Dokumenty dotyczące spółki były przekazywane organom śledczym i na chwilę obecną brak jest informacji w tym zakresie (...).*" Ponieważ *„(...) spółka miała jedynie obowiązek przedstawić dokumenty potwierdzające uruchomienie środków z umorzenia, w związku z tym nie można jednoznacznie stwierdzić, iż uchylała się od obowiązku rozliczania umowy, skoro składała kilkakrotnie zestawienie faktur, potwierdzających poniesione nakłady. Fundusz poinformował pisemnie spółkę 21 stycznia 2008 r. iż przedmiotowe faktury przyjął do wiadomości, lecz nie jest to jednoznaczne z przyjęciem ich do rozliczenia. (...) Z uwagi na przedłużony decyzją Marszałka Województwa Łódzkiego termin realizacji rekultywacji do 2017 r., kwestia rozliczenia umorzenia była ciągle otwarta. Wypowiedzenie nastąpiło w momencie powzięcia przez Fundusz informacji o postawieniu spółki w stan likwidacji z dniem 11 października 2010 r."*

(akta kontroli str. 169-212)

---

[22]Prezes Funduszu w okresie od 1 sierpnia 2001 r. do 23 czerwca 2004 r. a następnie z-cy prezesa do 27 sierpnia 2008 r. lecz zawieszonego w obowiązkach od 6 kwietnia 2007 r.

[23]Posiedzenia zarządu Funduszu w 2007 r.: z 11 stycznia (3/2007), z 20 marca (18/2007), z 19 kwietnia (27/2007), z 15 i 18 czerwca (39/2007), z 27 czerwca (41/2007), z 11 lipca (46/2007), z 19 lipca (47/2007), 30-31 sierpnia (55/2007), 13 września (57/2007) i 27-28 listopada (71/2007).

[24]Kontrolę przeprowadził pracownik Funduszu 25 września 2007 r. W trakcie kontroli spółka przedstawiła Program na rzecz środowiska Spółki „Eko – Boruta:" oraz zobowiązała się przedstawiać rozliczenie poniesionych nakładów do 15go dnia od zakończenia każdego kwartału.

Pracownik Funduszu przeprowadził 26 sierpnia 2013 r. kontrolę składowiska na ul. Miroszewskiej w Zgierzu. Jako powód w zleceniu kontroli wskazano iż *„(...) trwa postępowanie polubownego unormowania sprawy zobowiązania wobec Funduszu"*. Jak wynika z ustaleń kontrolera Funduszu, od 20 grudnia 2011 r. nie były wykonywane żadne prace związane z rekultywacją składowiska odpadów nr 1 przy ul. Miroszewskiej a budowa czaszy kwatery nie została zakończona. Kontrolujący z uwagi na brak dokumentów (m.in. decyzja pozwolenia na budowę, dziennik budowy, projekt rekultywacji, inwentaryzacja geodezyjna) nie jest w stanie określić stanu zaawansowania robót związanych z umorzeniem pożyczki. Przedstawiciel spółki oświadczył również, że do dnia kontroli nie jest w posiadaniu kompletnej dokumentacji kosztowo – projektowej.

(akta kontroli str. 169-212, 1213-1222, 1308-1411, 1450-1569, 1580-1694)

1.5. Spółka, pomimo wezwań i zawiadomień Funduszu, nie poddała się kontroli w dniu 4 stycznia 2011 r. Ponadto nie przedstawiła na wezwanie dokumentów związanych z rozliczeniem objętej umorzeniem kwoty 750 000 zł, którą miała przeznaczyć na prace polegające na rekultywacji obecnie eksploatowanego wysypiska.

Fundusz nie przedstawił kontrolerowi NIK dokumentów potwierdzających jakie wydatki poniesione przez spółkę zostały uznane za prawidłowo rozliczone z ramach kwoty umorzenia i które z przedłożonych faktur zostały przyjęte do rozliczenia.

Prezes Funduszu wyjaśnił, ze *„(...) w terminie 31 marca 2004 r. wskazanym w uchwale RN o udzielenie umorzenia nr 115/X/2002 beneficjent miał obowiązek przedstawić dokumenty potwierdzające uruchomienie środków z umorzenia, nie zaś rozliczyć w całości umorzone zadanie (...) Gaz – Region przedłożył Funduszowi w powyższym terminie kserokopię trzech faktur (...) jednak na chwilę obecną nie można stwierdzić, które ze złożonych faktur zostały przyjęte do rozliczenia. Z posiadanych przez Fundusz dokumentów nie wynika powyższa okoliczność. W przedmiocie udzielenia umorzenia spółce Gaz – Region toczyło się w tym okresie postępowanie organów śledczych, a dokumenty przekazywane były jako dowody w sprawie. (...) Termin wskazany w przedmiotowej uchwale nie był przesuwany, ponieważ wskazywał on jedynie datę uruchomienia wykorzystania środków z umorzenia (...)"*.

(akta kontroli str. 158-168, 1220-1222, 1686-1694)

Fundusz wypowiedział umowę pożyczki z uwagi na uniemożliwienie przez spółkę przeprowadzenia kontroli realizacji zadania, na które zostały przeznaczone środki z częściowego umorzenia oraz nieudostępnienie dokumentów dotyczących jego realizacji i pismem 19 stycznia 2011 r. poinformował o tym spółkę. Dodatkowym argumentem do podjęcia decyzji było otrzymanie przez Fundusz informacji o postawieniu spółki w stan likwidacji.

Fundusz zgłosił swoją wierzytelność spółce, która na dzień 21 stycznia 2011 r. wyniosła 1 549 520,56 zł. W odpowiedzi Likwidator spółki zgłosił wniosek o uzasadnienie roszczeń .

Fundusz 15 marca 2011 r. uruchomił drugie zabezpieczenie do umowy pożyczki w postaci pełnomocnictwa do rachunku bankowego dłużnika z dnia 29 kwietnia 2005 r. i wystąpił do Banku Ochrony Środowiska S. A. z wnioskiem o przekazanie na swój rachunek kwoty zadłużenia. W odpowiedzi bank przekazał informację, że rachunek do którego wystawiono pełnomocnictwo, został zamknięty z dniem 29 września 2006 r. a pełnomocnictwo wygasło.

4 kwietnia 2011 r. wypełniono weksle in blanco i Fundusz wezwał spółkę do zapłaty sumy wekslowej i dobrowolnej zapłaty kwoty 1 571 437,35 zł, wyznaczając termin płatności weksli na dzień 11 kwietnia 2011 r.

Jak wynika z zeznań świadków (pracowników odpowiedzialnych za proces windykacji w Funduszu) w okresie 2011 – do 2014 tj. do momentu złożenia pozwu o zapłatę wierzytelności, Fundusz prowadził rozmowy i negocjacje z dłużnikiem.

(akta kontroli str. 283-337, 1686-1723)

Fundusz od 2011 r. wielokrotnie wzywał do przedstawienia przez właściciela spółki aktualnego harmonogramu rzeczowo – finansowego. Ponadto podczas kontroli 26 sierpnia 2013 r. wykazano, że nie były prowadzone żadne prace mające na celu rekultywację składowiska.

Fundusz 10 kwietnia 2014 r. wystąpił do Sądu Okręgowego w Łodzi I Wydziału Cywilnego z pozwem o zapłatę w postępowaniu nakazowym wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych. Sąd wydał nakaz zapłaty w dniu 10 czerwca 2014 r. a następnie Fundusz 8 sierpnia 2014 r. wystąpił o nadanie ww. nakazowi klauzuli wykonalności. Wniosek o wszczęcie egzekucji Fundusz złożył 5 września 2014 r. wszczynając postępowanie przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym w Pabianicach. Wierzyciel nie wnioskował o wszczęcie egzekucji z nieruchomości trzech składowisk odpadów w Zgierzu, będących w wieczystym użytkowaniu spółki.

Wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji, Komornik Sądowy w dniu 17 grudnia 2014 r. wydał postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego.

Zarząd Funduszu na posiedzeniu w dniu 12 marca 2015 r. rozważał możliwość wytoczenia powództwa przeciwko członkom zarządu spółki na podstawie art. 299 Kodeksu spółek handlowych, tj. dochodzenia roszczeń z ich osobistego majątku. Jak wynika z treści protokołu (pkt. 5.2.1) pracownik Funduszu omówił sprawę windykacji należności spółki. *„(...) Po dyskusji , biorąc pod uwagę bardzo wysokie koszty opłaty od pozwu wszczynającego postępowanie oraz zapisy uchwały RN Funduszu, dotyczącej przedmiotowego umorzenia środków, Zarząd uznał podejmowanie jakichkolwiek działań w tej sytuacji za ekonomicznie nieuzasadnione. Ponadto (...) analizując złożoność sprawy (m.in. rozstrzygnięcie kwestii przeciwko komu, likwidatorowi czy członkom zarządu spółki, należałoby wytoczyć powództwo) potwierdziły bardzo nikłe szanse zakończenia postępowania wynikiem korzystnym dla Funduszu. W związku z tym Zarząd uznał sprawę za zakończoną (...)"*

(akta kontroli str. 1213-1219, 1695-1768)

Roszczenie przeciwko członkom zarządu przedawniło się po upływie trzech latach od stwierdzenia bezskuteczności egzekucji z majątku spółki, tj. w świetle przedstawionych dokumentów z dniem 17 grudnia 2017 r. W zarządzie Funduszu, w okresie czasu, w którym biegł termin przedawnienia, nastąpiły zmiany personalne. W dniu 22 września 2017 r. został odwołany cały zarząd i powołany został nowy, który pełnił funkcję jednoosobowo do 8 lutego 2018 r.

Prezes Zarządu (pełniący funkcję w okresie od 22 września 2017 r. do dnia zakończenia kontroli NIK) wyjaśnił, że nie rozważał możliwości wystąpienia z powództwem przeciwko członkom zarządu Spółki w trybie art. 299 ksh. Jednocześnie wyjaśnił, że *„Po objęciu przeze mnie stanowiska Prezesa Zarządu, Pani (...) nie informowała mnie o wierzytelnościach Funduszu wobec Eko – Boruta Sp. z o.o. Wiedzę w powyższym zakresie otrzymałem dopiero w 2019 r. w związku ze skierowaniem na posiedzenie Zarządu przez Panią (...) wniosku o ponowne wszczęcie egzekucji przeciwko spółce. W związku z uzyskaną wiedzą o wierzytelnościach wobec spółki Eko – Boruta, Zarząd polecił ponowne wszczęcie*

egzekucji wobec spółki (...) Zarząd Funduszu dnia 12 marca 2015 r. rozpatrywał możliwość wystąpienia z roszczeniem przeciwko członkom Zarządu lub Likwidatorowi spółki i jak wynika z zapisu protokołu nr 11/2015 „...Zarząd uznał podejmowanie jakichkolwiek działań, w tej sytuacji za ekonomicznie nieuzasadnione..." i „...uznał sprawę za zakończoną..." Uważam, że wówczas podjęta została przez zarząd decyzja w powyższej sprawie, a pracownicy zajmujący się sprawami windykacyjnymi nie kierowali ponownie do nowego Zarządu wniosku o rozważenie możliwości wszczęcia postępowania w trybie art. 299 Ksh."

(akta kontroli str. 6-21, 213-337, 1750-1768)

Ponowne działania windykacyjne Fundusz podjął 23 maja 2019 r., składając wniosek o wszczęcie egzekucji z majątku dłużnika do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu. Pismo zawierało wniosek o wszczęcie egzekucji z wszystkich składników majątku dłużnika, w tym m.in. z nieruchomości należących do dłużnika. Komornik Sądowy 12 czerwca 2019 r. dokonał zajęcia wierzytelności Funduszu na łączną kwotę 2 851 325,06 zł. Fundusz 12 listopada 2019 r. złożył wniosek do Komornika Sądowego o przyłączenie się do egzekucji z nieruchomości będących w użytkowaniu wieczystym, prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu.

Komornik Sądowy zawiadomił Fundusz pismem z 8 stycznia 2020 r., że dokonuje zajęcia wieczystego użytkowania nieruchomości spółki i że wszczął egzekucję z wieczystego użytkowania nieruchomości. Ponadto przekazał spółce ponowne wezwanie do zapłaty na kwotę 2 913 891,40 zł pod rygorem przystąpienia do opisu i oszacowania nieruchomości.

(akta kontroli str. 1769-1813)

Na dzień 31 grudnia 2019 r. wierzytelność spółki była zaewidencjonowana w księgach rachunkowych Funduszu na kwotę 2 900 829,18 zł na podstawie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 10 czerwca 2014 r. wydanego przez Sąd Okręgowy II Wydział Cywilny Sygnatura akt II Nc 69/14 oraz na podstawie Postanowienia z dnia 17 grudnia 2014 r. Komornika Sądowego Andrzeja Michniewskiego przy Sądzie Rejonowym w Pabianicach, znak: Km 1917/14.

(akta kontroli str. 169-212, 1732-1754)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Fundusz, za zgodą Rady Nadzorczej, w dniu 9 stycznia 2001 r. udzielił Spółce Gaz – Region pożyczki w kwocie 1 500 000 zł z przeznaczeniem na zakup zespołu trzech wysypisk odpadów przemysłowych w Zgierzu oraz zakup udziałów Spółki Eko – Boruta w Zgierzu wraz z wyodrębnieniem przedsiębiorstwa z obiektów ZPB Boruta, pomimo że:
   a) Fundusz wbrew wymogom określonym w § 8 i 12 ww. Zasad nie dokonał analizy wniosku o udzielenie pożyczki i załączników pod kątem oceny aktualnej i przewidywanej sytuacji finansowej i majątkowej wnioskodawcy w tym zdolności i możliwości spłaty pożyczki przez pożyczkobiorcę;
   b) do wniosku o udzielenie pożyczki nie załączono wymaganych obowiązującymi w Funduszu „Zasadami udzielenia i umarzania pożyczek" dokumentów, tj. opinii banku prowadzącego rachunek bieżący, zgody terenowego organu administracji państwowej na realizację inwestycji i opinii

organu właściwego ds. ochrony środowiska[25] (§ 11 ust. 2, 3 i 4 ww. Zasad umowy pożyczki).

W konsekwencji powyższego Fundusz udzielił Spółce pożyczki, nie posiadając żadnych wiarygodnych informacji dotyczących możliwości spłaty przez spółkę pożyczki. Fundusz posiadał również wiedzę (ze sprawozdań finansowych), że spółka nie prowadzi żadnej działalności zarobkowej, zarówno w 1999 r., 2000 r., a również po udzieleniu pożyczki w 2001 r.

Prezes Funduszu wyjaśnił, że *„Ze względu na fakt, że wskazania na wstępie pożyczka została przyznana przez Radę Nadzorczą Funduszu w 2000 r. a w 2001 r. zawarta została umowa pożyczki, nie dysponuję wiedzą umożliwiającą odpowiedź na pytania. Swoją aktualną wiedzę, po 19 latach od udzielenia pożyczki opieram jedynie na dokumentach, które zostały odszukane przez pracowników Funduszu w archiwum zakładowym, nie mam natomiast innej wiedzy dotyczącej motywów czy też przyczyn podjęcia decyzji przez ówczesne władze Funduszu w zakresie przyznania dofinansowania na zadanie wskazane na wstępie, w tym udzielenia pożyczki, pomimo wskazywanych w Pana piśmie wątpliwości dotyczących zakresu działania spółki oraz braków w złożonej przez spółkę dokumentacji."*

(akta kontroli str.22-157, 362-793, 1029-1040, 1055-1100)

2. Fundusz udzielił spółce Gaz – Region pożyczki z naruszeniem § 3 *Zasad udzielania i umarzania pożyczek*, w zgodnie z którym środki WFOŚiGW mogą stanowić jedynie uzupełnienie środków własnych wnioskodawcy i nie więcej niż do wysokości 50% kosztów realizacji zadania, zaś odstąpienie od tej zasady możliwe jest jedynie w uzasadnionym przypadku. W uchwale nr 79/XVI/2000 z 18 grudnia 2000 r. oraz we wniosku o pożyczkę nie zamieszczono jakiejkolwiek wzmianki o odstąpieniu od ww. reguły oraz przyczynach odstąpienia. Kwota udzielonej pożyczki wynosiła 1 500 000 zł, zaś zakładane koszty przedsięwzięcia, na które miała być przeznaczona pożyczka, opiewały na kwotę 1 650 000 zł. Tym samym kwota pożyczki w obiektywny sposób przekraczała dopuszczalny próg dofinansowania ze środków Funduszu kosztów realizacji zadania określony w ww. uchwale.

   Wyjaśnienia Prezesa Funduszu zostały zawarte w nieprawidłowości nr 1.

   (akta kontroli str. 22-157, 1029-1040, 1055-1100)

3. W umowie pożyczki z dnia 9 stycznia 2001 r. nr 1/OZ/P/2001 wskazany efekt ekologiczny, którego uzyskanie miało stanowić warunek umorzenia połowy kwoty udzielonej pożyczki, określono poprzez odwołanie do zbyt ogólnikowych kryteriów (rekultywacja obszarów wysypisk, prowadzenie rekultywacji związanej z wykorzystaniem odpadów lub niezwiązanych z procesem rekultywacji oraz prawidłowe składowanie odpadów). Zgodnie z treścią opinii IOŚ, sporządzonej na zlecenie Funduszu, składowanie odpadów nie mogło być uznane za rekultywację terenu, gdyż deponowanie odpadów na składowisku urządzonym do tego celu, nie jest rekultywacyjnym zapełnianiem jego niecki. Prawidłowe składowanie odpadów nie stanowi zaś technicznej rekultywacji gruntu ale tworzy warunki do jej wykonania po zamknięciu składowiska., Ponadto nie istniało w tym czasie w przepisach prawa polskiego pojęcie „rekultywacji bieżącej".

[25] Opinia Wydziału Ochrony Środowiska Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, dotycząca zasadności rekultywacji składowisk, będących przedmiotem pożyczki została sporządzona na wniosek spółki w dniu 20 lutego 2001 r. i wpłynęła do Funduszu 28 lutego 2001 r.

W konsekwencji tak zredagowanych zapisów, Fundusz nie miał możliwości wyegzekwowania założonej w umowie rekultywacji składowiska w terminie do końca roku 2002.

Wyjaśnienia Prezesa Funduszu zostały zawarte w nieprawidłowości nr 1.

(akta kontroli str. 5, 22-157, 362-793, 1029-1040, 1055-1100, 1184-1212, 1570-1579)

4. Fundusz w aneksie nr 4 z dnia 27 marca 2007 r. do umowy pożyczki, zawartym w związku z połączeniem się spółek: Gaz – Region, Med. – Serwis i Eko – Boruta, w wyniku którego dokonano m.in. zmiany firmy pożyczkobiorcy, nie przewidział obowiązku przedłożenia przez spółkę nowego pełnomocnictwa do rachunku bankowego, stanowiącego zabezpieczenie spłaty umowy pożyczki. Jak wynika z dokumentacji Funduszu w momencie rozpoczęcia procedury windykacyjnej w marcu 2011 r. otrzymał on informację że rachunek w BOŚ Banku S.A[26] został zamknięty z dniem 29 września 2006 r. Przez nierzetelne postępowanie przy zawieraniu aneksu nr 4, Fundusz nie przewidział i nie wyegzekwował obowiązku złożenia nowego pełnomocnictwa do rachunku przez Eko – Borutę Sp. z o.o. W ten sposób Fundusz utracił jedno z dwóch przewidzianych w umowie zabezpieczeń spłaty pożyczki.

   Prezes Funduszu wyjaśnił, że *„Zgodnie z § 9 ust. 5 umorzonej umowy pożyczki nr 1/OZ/P/2001 to pożyczkobiorca był zobowiązany do powiadomienia Funduszu o wszelkich zmianach w tym także o zmianie nr konta bankowego."* W chwili obecnej Fundusz nie posiada wiedzy w tym zakresie, jak również nie dysponuje dokumentami potwierdzającymi lub niepotwierdzającymi żądania złożenia nowego lub uzupełnionego pełnomocnictwa do rachunku połączonych spółek po konsolidacji.

   (akta kontroli str.158-168, 1083-1090, 1099-1100, 1704-1720)

5. Fundusz, pomimo ustanowienia zabezpieczenia wprowadzonego aneksem nr 2, zawartym w dniu 26 lipca 2002 r., w postaci zastawu rejestrowego na udziałach Gaz – Region Sp. z o.o. w spółce Eko – Boruta Sp. z o.o., nie podjął żadnych czynności w celu wyegzekwowania od spółki obowiązku ustanowienia ww. zabezpieczenia. Zgodnie z § 1 ust. c, spółka miała złożyć to zabezpieczenie w terminie do 30 września 2002 r.

   Prezes Funduszu wyjaśnił, że *„W chwili obecnej Fundusz nie dysponuje dokumentacją w tym zakresie, poza opinią prawną dotyczącą ustanawiania niniejszego zabezpieczenia."*

   (akta kontroli str. 158-168, 1013-1016, 1195, 1083-1089, 1094-1095, 1412-1451)

6. Fundusz w *Zasadach udzielania i umarzania pożyczek,* kwestię umorzenia pożyczki uzależnił od przeznaczenia przez Pożyczkobiorcę środków finansowych pochodzących z umorzenia na inne realizowane – po dacie złożenia wniosku o umorzenie zadanie z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej tj. np. na rekultywację obecnie eksploatowanego wysypiska przy ulicy Miroszewskiej bez zakreślenia warunku wydatkowania całości środków pochodzących z umorzenia na ten cel, a także bez wskazania terminu, w którym winno nastąpić zakończenie procesu rekultywacji. W konsekwencji powyższego, spełnienie warunku wymaganego do umorzenia pożyczki nastąpiło w dacie, w której spółka przedstawiła dokumenty potwierdzające rozpoczęcie ponoszenia wydatków na zadania określone w uchwale RN Funduszu w sprawie umorzenia części pożyczki[27]. Przez kolejne ponad sześć i pół roku spółka nie rozliczyła się z całej

[26]Pismo BOŚ Bank S.A. z 17 marca 2011 r.

[27] Pismo spółki z dnia 17 marca 2004 r. z trzema fakturami potwierdzającymi poniesione wydatki.

kwoty 750 000 zł przeznaczonej z umorzenia na prace rekultywacyjne pierwszej kwatery składowiska.

Prezesa Funduszu wyjaśnił że, *„(...) w terminie 31 marca 2004 r. wskazanym w uchwale Rady Nadzorczej Funduszu o udzieleniu umorzenia nr 115/X/2002 beneficjent miał obowiązek przedstawić dokumenty potwierdzające uruchomienie środków z umorzenia, nie zaś rozliczyć w całości umorzone zadanie. (...).*

Zgodnie z wyjaśnieniami Prezesa Funduszu, wadliwe zapisy usunięto w zakresie obowiązków umorzenia aby zabezpieczyć Fundusz przed kolejnymi możliwymi przypadkami udzielania pożyczek bez możliwości wyegzekwowania ich rozliczania i *(...) wprowadził Uchwałą RN Nr 193/XVI/2003 z dnia 23 listopada 2003 r. regulację dotyczącą zawierania, po decyzji Rady Nadzorczej, umów o umorzenie. Powyższe „Zasady..." zaczęły obowiązywać począwszy od 2004 r. Zapisy w zasadach dotyczące zawierania umów umorzeniowych funkcjonują do chwili obecnej. Zawierane umowy o umorzenie określają wszystkie warunki wykorzystania środków pochodzących z umorzenia, zabezpieczenia umowy na wypadek wypowiedzenia umowy, oraz wymagania w zakresie rozliczenia środków pochodzących z częściowego umorzenia pożyczek. (...) W ostatnich latach nie stwierdzono przypadku braku możliwości wyegzekwowania od pożyczkobiorców rozliczenia się z umorzonych części pożyczek."*

(akta kontroli str. 158-168, 1083-1089, 1412-1719, 1814-1877)

7. Fundusz w sposób nierzetelny prowadził działania windykacyjne w celu odzyskania od dłużnika środków wynikających z udzielonej mu pożyczki. Od momentu wypowiedzenia umowy pożyczki w dniu 12 stycznia 2011 r. do wystąpienia do sądu z pozwem o zapłatę, przez ponad trzy lata Fundusz prowadził korespondencję i negocjacje ze spółką, zmierzające do zrealizowania obowiązków w zakresie rekultywacji terenu oraz do odzyskania kwoty 750 000 zł wraz z należnymi odsetkami.

   Zdaniem NIK, Fundusz do momentu złożenia pozwu nie realizował żadnych konkretnych działań mających na celu polubowne rozwiązanie sporu, chociażby m.in. takich jak przedstawienie propozycji ugody i rozłożenia należności na raty lub uzyskanie zabezpieczenia spłaty należności wynikających z umowy pożyczki.

   Prezes Funduszu nie umiał podać przyczyn wystąpienia z pozwem o zapłatę po upływie ok. trzech lat i trzech miesięcy, licząc od dnia wypowiedzenia umowy pożyczki. W złożonych wyjaśnieniach przedstawił jedynie działania jakie Fundusz podejmował w tym okresie, z których wynika m.in., że zarząd Funduszu spotkał się przedstawicielami spółki dwukrotnie 12 maja 2011 r. i 28 maja 2013 r. prowadził korespondencję w sprawie wyegzekwowania dokumentacji związanej z rekultywacją oraz przeprowadził w dniu 26 sierpnia 2013 r. kontrolę prawidłowości wykorzystania środków pochodzących z umorzenia. Powyższe ustalenia potwierdziły również zeznania świadków – pracowników odpowiedzialnych w tym okresie za windykację należności w Funduszu.

   Prezes Funduszu wyjaśnił, że *„Od 2011 roku Fundusz prowadził rozmowy z przedstawicielami spółki w celu polubownego załatwienia sprawy. Wobec bezskuteczności powyższych działań, przed skierowaniem sprawy do sądu, wystąpiono o wykupienie weksla stanowiącego zabezpieczenie umowy. Następnie wystosowano przedsądowe wezwanie do zapłaty, a wobec bezskuteczności wystąpiono do sądu z pozwem o zapłatę w postępowaniu nakazowym i wszczęto egzekucję z majątku dłużnika (...)."*

   (akta kontroli str. 169-282, 1083-1100, 1686-1768)

8. Zarząd Funduszu, po bezskutecznym postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przeciwko spółce przed Komornikiem Sądowym[28], zaniechał działań zmierzających do wytoczenia powództwa cywilnego przeciwko członkom zarządu spółki o zapłatę kwoty 1 571 437,35 zł[29], uznając je za *„ekonomicznie nieuzasadnione"*, bez uprzedniego wyczerpującego zweryfikowania przesłanek zasadności takiego powództwa oraz sytuacji ekonomicznej członków zarządu lub likwidatorów spółki, mogących ponosić odpowiedzialność za jej zobowiązania na podstawie art. 299 § 1 k.s.h.

   Zarząd Funduszu na posiedzeniu w dniu 12 marca 2015 r. rozważał możliwość wytoczenia powództwa przeciwko członkom zarządu spółki na podstawie art. 299 Kodeksu spółek handlowych, tj. dochodzenia roszczeń z ich osobistego majątku. Jak wynika z treści protokołu (pkt. 5.2.1) pracownik Funduszu omówił sprawę windykacji należności spółki. *„(...) Po dyskusji , biorąc pod uwagę bardzo wysokie koszty opłaty od pozwu wszczynającego postępowanie oraz zapisy uchwały RN Funduszu, dotyczącej przedmiotowego umorzenia środków, Zarząd uznał podejmowanie jakichkolwiek działań w tej sytuacji za ekonomicznie nieuzasadnione. Ponadto (...) analizując złożoność sprawy (m.in. rozstrzygnięcie kwestii przeciwko komu, likwidatorowi czy członkom zarządu spółki, należałoby wytoczyć powództwo) potwierdziły bardzo nikłe szanse zakończenia postępowania wynikiem korzystnym dla Funduszu. W związku z tym Zarząd uznał sprawę za zakończoną (...)"*

   Jak wyjaśnił Prezes Funduszu – *„(...) Należy zauważyć, że postępowanie likwidacyjne spółki Eko Boruta Sp. z o.o. zostało otwarte dnia 11 października 2010 r. na mocy uchwały wspólników z dnia 15 września 2010 r. Z ksiąg wieczystych wynika, że spółka nie regulowała swoich zobowiązań od 2009 r. Posiadane nieruchomości są niezbywalne, o czym świadczy postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu (...) za sygn. akt KM 625/09, które od 2009 r. nie zostało zakończone przez zbycie nieruchomości i zaspokojenie należności innych wierzycieli. A zatem w świetle treści protokołu z posiedzenia Zarządu WFOŚiGW z dnia 12 marca 2015 r. dotyczącego zaprzestania czynności windykacyjnych oraz ze względu na wskazane w art. 299 ksh przesłanki egzoneracyjne członków zarządu/likwidatorów z odpowiedzialności jak również wysokość opłaty sądowej od pozwu wynoszącej ponad 78 000 zł liczonej tylko od należności głównej, należy przypuszczać, że podjęta została przez Zarząd decyzja, która została uwidoczniona w protokole."*

   Zdaniem NIK, zarząd Funduszu powinien dokładnie przeanalizować sytuację faktyczną i przepisy prawne przed podjęciem wzmiankowanej decyzji, nie ograniczając się do dania wiary jednej opinii lub tej opinii, która zgodna była z jego oczekiwaniami[30].

   Należy zauważyć, że w zgromadzonej w Funduszu dokumentacji sprawy podjęcia ww. decyzji przez zarząd brakuje jakichkolwiek dowodów świadczących o analizie przeciwko komu (przeciwko którym osobom zasiadającym w zarządzie spółki) należało wytoczyć postępowanie cywilne w sprawie wyegzekwowania długu, a także ustaleń czy osoby te posiadają majątek, z którego możliwe byłoby przeprowadzenie egzekucji roszczeń Funduszu.

---

[28]Postanowienie z dnia 17 grudnia 2014 r., Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Pabianicach (sygn. Km 1917/14) o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z powodu bezskuteczności egzekucji, na podstawie art. 824 §1 pkt. 3 Kodeksu Postępowania Cywilnego.

[29]Wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami postępowania sądowego

[30]Orzeczenie Głównej Komisji Orzekającej w Sprawach o Naruszenie Dyscypliny Finansów Publicznych z dnia 26 lipca 2004 r., DF/GKO/Odw.-32/43-45/RN-10-12/2004/521

Jak wynika z zeznań świadków tj. pracowników odpowiedzialnych za windykację oraz kierownika Zespołu ds. Analiz/z-ca Dyrektora Biura, nie wykonywano i nie udokumentowano przeciwko komu Fundusz miałby wystąpić z pozwem, choć przyznano, że dane te są dostępne w KRS spółki.

Ponadto nie wykonano analizy czy członkowie zarządu spółki są w posiadaniu majątku, dzięki któremu możliwe będzie skuteczne dochodzenie roszczeń. Zgodnie z zeznaniami kierownika Zespołu ds. Analiz/z-ca Dyrektora Biura, w jej ocenie na posiedzeniu 11 marca 2015 r. Zarząd Funduszu posiadał wiedzę o możliwości dochodzenia roszczeń z majątku osobistego, jednakże *„(...) Istotnym dla mnie było jaka jest szansa na powodzenie powództwa przeciwko członkom zarządu z punktu widzenia przepisów prawa oraz dokumentów dotyczących tej umowy, przed podjęciem działań i jakie mieliśmy szanse na pozytywne dla nas osiągnięcia szczególnie w kontekście wysokich kosztów wpisu sądowego. Raczej nie było opinii prawnej potwierdzającej brak szans na tą okoliczność. (...) Z tego co pamiętam, prawnicy mówili że możliwość wygrania sprawy przez Fundusz jest minimalna. (...) Podstawową kwestią była wysoka opłata od pozwu oraz brak możliwości dochodzenia tych roszczeń. Po posiedzeniu zarządu wobec podjętej przez zarząd decyzji wiadomym było że nie wchodzimy w postępowanie przeciwko członkom zarządu spółki Eko- Boruta. Zarząd wyraził się jasno (...)."*

Kierownik Zespołu ds. Analiz/z-ca Dyrektora Biura wyjaśniła że m.in. ...wniosłam sprawę na posiedzenie zarządu, aby otrzymać decyzję czy występujemy z pozwem W mojej opinii na tym posiedzeniu Zarząd bezsprzecznie podjął ostateczną decyzję, że Fundusz nie będzie korzystał z możliwości dochodzenia roszczeń z majątku osobistego członków zarządu spółki. Co do kwestii ewentualnego okresu przedawnienia roszczeń kierownika Zespołu ds. Analiz/z-ca Dyrektora Biura zeznała, że ta kwestia była omawiania z zarządem Funduszu.

Pełniący funkcję w tym okresie Prezes Zarządu w zakresie rozumienia zapisu z protokołu posiedzenia że *„zarząd uznał podejmowanie jakichkolwiek działań w tej sytuacji za ekonomicznie nieuzasadnione (...) w związku z tym „zarząd uznał sprawę za zakończoną." zeznał, że „W mojej ocenie po zapoznaniu się z akapitem zapisu z protokołu należy go rozumieć, jako odłożenie tej sprawy w czasie, gdyż nie ma uchwały o podjęciu działań o wystąpieniu z powództwem wobec członków zarządu bądź ich zaniechaniu. Na dzień posiedzenia zarządu uznano że zarząd nie wystąpi a nie oznacza, że nie zrobi tego później przy zmianie okoliczności. Sprawa była cały czas w egzekucji."* Podobne zeznanie złożyli pozostali członkowie zarządu.

(akta kontroli str. 158-168, 213-337, 1686-1768)

9. Fundusz w ramach prowadzonych działań windykacyjnych nie dokonał weryfikacji czy będące w użytkowaniu wieczystym spółki nieruchomości były obciążone prawami osób trzecich, a ponadto w ramach pierwszej egzekucji przeciwko dłużnikowi, w 2014 r. Fundusz nie wnioskował o wszczęcie egzekucji z nieruchomości spółki tj. trzech składowisk odpadów w Zgierzu, nie ustanowił również zabezpieczeń rzeczowych na nieruchomościach dłużnika (hipoteka przymusowa), pomimo, iż dysponował wiedzą o tym, że nieruchomości te wchodzą w skład majątku dłużnika. Środki na zakup udziałów w spółce Eko – Boruta Sp. z o.o. pochodziły z umowy pożyczki 1/OZ/P/2001, zaś ich nabycie związane było z przysługującym spółce Eko – Boruta prawem wieczystego użytkowania działek gruntu, na których zlokalizowane były składowiska odpadów. Spółka miała również możliwość zlecenia Komornikowi poszukiwania majątku dłużnika celem wyjawienia ww. składników majątku.

Dopiero we wniosku egzekucyjnym z 23 maja 2019 r. Fundusz złożył wniosek o wszczęcie egzekucji ze wszystkich składników majątku dłużnika w tym również z nieruchomości. Pomimo powyższego, spółka ponownie nie wystąpiła z wnioskiem o ustanowienie zabezpieczenia w postaci hipoteki przymusowej na ww. nieruchomościach.

Prezes Funduszu wyjaśnił, że *„Wnioskiem z dnia 5 września 2014 r. Fundusz wystąpił do Komornika Sądowego o wszczęcie egzekucji z całego majątku dłużnika w tym ustalenie w związku z czynnościami terenowymi w siedzibie dłużnika kto jest właścicielem budynków. (...) Zgodnie z postanowieniem KS z 17 grudnia 2014 r. egzekucja okazała się bezskuteczna, ponieważ postępowanie egzekucyjne nie doprowadziło do odnalezienia majątku dłużnej spółki, z którego można byłoby prowadzić skuteczną egzekucję. Komornik nie wskazał, że dłużnikowi przysługuje prawo użytkowania wieczystego nieruchomości. A zatem można przypuszczać, że Fundusz działając w zaufaniu do organu egzekucyjnego (...) nie wniósł o wszczęcie egzekucji z przysługującej spółce prawa użytkowania wieczystego nieruchomości, gdyż nie posiadał informacji, że w okresie gdy egzekucja była prowadzona, spółce przysługuje takie prawo. Nie dysponuję informacjami dlaczego Fundusz nie wystąpił wówczas z takim wnioskiem.(...) W dniu 23 maja 2019 r. Fundusz ponownie wystąpił z wnioskiem o wszczęcie egzekucji z majątku dłużnika z uwagi na fakt, że mogły pojawić się nieznane do tej pory składniki majątku. W treści wniosku wskazano, aby KS wszczął egzekucję z wszystkich składników majątku dłużnika, w tym z nieruchomości należących do dłużnika. Nie wskazano konkretnych nieruchomości, a jedynie pozostawiono KS do ustalenia czy jakiekolwiek nieruchomości dłużnik posiada. W piśmie z dnia 3 lipca 2019 r. KS wskazał, że dłużnik figuruje w Centralnej Bazie Danych Ksiąg Wieczystych jako użytkownik wieczysty czterech nieruchomości. Dopiero po otrzymaniu powyższego pisma (dnia 8 lipca 2019 r.) Fundusz uzyskał pewną informację, że dłużnikowi przysługują prawa do nieruchomości. W konsekwencji wystąpił w dniu 12 listopada 2019 r. z wnioskiem o przyłączenie się do egzekucji z nieruchomości położonej w Zgierzu przy ul. Miroszewskiej 54-60, ul. Barwnikowej 9 oraz przy ul. Struga 10-28. (...) Nie posiadam wiedzy dlaczego w okresie od 2014 do dnia objęcia przeze mnie stanowiska Prezesa Zarządu, Fundusz nie wystąpił o ujawnienie w dziale IV hipoteki przymusowej. Od dnia objęcia przeze mnie stanowiska Prezesa Zarządu do dnia 8 lipca 2019 r., mogę stwierdzić, że Fundusz nie posiadał wiedzy, że dłużnikowi przysługują prawa do konkretnych nieruchomości, możliwych do zidentyfikowania po numerach ksiąg wieczystych. Aby bowiem wystąpić o wpisanie hipoteki przymusowej, konieczne jest posiadanie wiedzy o numerach ksiąg wieczystych w których dziale IV hipoteka ma być wpisana."*

Pracownicy odpowiedzialni w Funduszu za windykację zeznali, że nie wiedzą i nie pamiętają czy były przeprowadzane analizy posiadania przez spółkę majątku. Jeden z pracowników zeznał również, że wniosek do komornika z 2014 r. powinien zawierać wskazanie o wpisanie hipoteki przymusowej i zabezpieczenia rzeczowego na nieruchomości.

Wniosek o wszczęcie egzekucji z prawa wieczystego użytkowania nieruchomości został złożony przez Fundusz dopiero w dniu 8 stycznia 2020 r.

Prezes Funduszu, odpowiadając na pytanie kiedy dowiedział się Fundusz o niezbywalności nieruchomości wyjaśnił, że *„Uzyskanie zgodnie z pismem z dnia 3 lipca 2019 r. przez Komornika Sądowego, informacji o numerach ksiąg wieczystych prowadzonych dla nieruchomości do których prawo użytkowania*

wieczystego przysługuje spółce Eko – Boruta Sp. z o.o. w likwidacji umożliwiło przejrzenie ich wersji elektronicznej. W dziale III znajdują się wpisy dotyczące wszczynania postępowań egzekucyjnych z nieruchomości i stąd Fundusz ma wiedzę o postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym za sygn. akt: KM 629/09. Pisząc (...) o niezbywalności nieruchomości (...) chodziło o fakt, że pomimo egzekucji trwającej od 2009 r. prawo do użytkowania wieczystego do nieruchomości nie zostało zbyte na rzecz innego podmiotu, a ponadto, że nieruchomości te to faktycznie zanieczyszczona odpadami powierzchnia ziemi, która powinna zostać przez użytkownika wieczystego uprzątnięta, a teren poddany rekultywacji. Można szacować że koszty z tym związane znacznie przewyższają wartość prawa użytkowania wieczystego tych nieruchomości. W tym kontekście należy uznać te nieruchomości za niezbywalne."

Zdaniem NIK należało przeprowadzić szczegółową analizę posiadanych informacji o spółce i ustalić wszystkie dane o posiadanym przez nią majątku (w szczególności o nieruchomościach stanowiących własność lub będących w użytkowaniu wieczystym dłużnika), co umożliwiłoby zajęcie tych składników majątku i należyte zabezpieczenie roszczeń Funduszu Fundusz, był przy tym w posiadaniu numerów działek, które znajdowały się w aktach notarialnych zakupu udziałów spółki Eko – Boruta Sp. z o.o. i przekazanych przez Gaz – Region w 2001 r., jako dowód zrealizowania efektu rzeczowego udzielonej pożyczki. Podnoszona w wyjaśnieniach prezesa Funduszu kwestia niezbywalności nieruchomości, bądź jego cena, nie stanowi istoty nieprawidłowości, gdyż w ocenie NIK, twierdzenie że nieruchomości te nie posiadają żadnej wartości jest jedynie przypuszczeniem. Komornik Sądowy dopiero 8 stycznia 2020 r. wszczął egzekucję z prawa wieczystego użytkowania nieruchomości i ewentualnego dochodzenia roszczeń z tych składników majątku.

(akta kontroli str. 158-168, 213-282; 1686-1813)

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następującą uwagę:

Uwaga

NIK zwraca uwagę, że Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska powołane zostały w celu finansowania ochrony środowiska i wspierania działań z tym związanych, a ich celem nadrzędnym winna być poprawa stanu środowiska poprzez wsparcie realizacji zobowiązań środowiskowych. W przedmiotowym przypadku nierzetelne działania Funduszu w zakresie udzielenia w 2001 r. pożyczki Spółce Gaz-Region, przestrzegania warunków jej umorzenia, zabezpieczenia umowy pożyczki oraz windykacji należności, ale przede wszystkim nieprecyzyjnego określenia efektu ekologicznego uniemożliwiły osiągnięcie tego celu i wyegzekwowanie założonej w umowie rekultywacji składowiska pozakładowego Eko-Boruta. Skutki tych zaniedbań w postaci zagrożeń dla środowiska i ludzi ze strony tego składowiska odczuwalne są do dziś.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie

z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 18 marca 2020 r.

Kontroler
Michał Maćkiewicz
Doradca ekonomiczny

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
Dyrektor
Przemysław Szewczyk

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Łodzi
z up.
Grażyna Iwzrkiewicz-Gniłecka
wicedyrektor

podpis

Załącznik do wystąpienia pokontrolnego NIK P/19/112: Prezesi Zarządu WFOŚiGW w Łodzi.

Rok	Prezesi Zarządu WFOŚiGW w Łodzi
od 1 sierpnia 1993 r. do 13 lutego 2001 r.	Marek Kubiak – Prezes Zarządu
od 13 lutego 2001 r. do 1 sierpnia 2001 r.	Stefan Mierzejek Prezes Zarządu
od 1 sierpnia 2001 r. do 23 czerwca 2004 r.	Jerzy Szmit – Prezes Zarządu
od 23 czerwca 2004 r. do 14 stycznia 2005 r.	Andrzej Berezowiec – Prezes Zarządu
od 18 sty 2005 r. do 14 marca 2007 r.	Jarosław Berger – Prezes Zarządu
od 14 marca 2007 r. do 30 marca 2011 r.	Andrzej Budzyński – Prezes Zarządu
od 30 marca 2011 r. do 22 września 2017 r.	Tomasz Łysek – Prezes Zarządu
od 22 września 2017 r. do dnia zakończenia kontroli	Wojciech Miedzianowski – Prezes Zarządu